

På gång inom avfallsområdet oktober 2023

Två gånger om året sammanställer Naturvårdsverket vad som är på gång inom avfallsområdet. Denna lista sammanställdes i oktober 2023.

Innehåll

EU OCH INTERNATIONELLT	5
EU:s nya batteriförordning.....	5
Revidering av EU:s avfallsdirektiv	5
Revidering av förpackningsdirektivet – förslag till ny förordning.....	6
Revidering av industriutsläppsdirektivet (IED).....	7
Revidering av direktivet för uttjänta fordon (End-of-Life Vehicles, ELV).....	7
EU:s nya handlingsplan för cirkulär ekonomi.....	8
EU:s förordning gällande gränsöverskridande avfallstransporter	9
EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall (End of Waste).....	10
EU:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet.....	10
EU:s förordning om fluorerade växthusgaser	11
Internationellt plastarbete	11
Baselkonventionens 16:e partsmöte (COP16)	11
Revidering av Industriutsläppsdirektivet (IED)- BAT-slutsatser för deponier	12
EU:s miljövetryck – Product/Organisation Environmental Footprint (PEF/OEF).....	12
Europeiska miljöbyråns arbete med Cirkulär ekonomi och materialanvändning	13
Avgift på plastförpackningar som inte materialåtervinns	14
Rapportering om återanvändning till EU-kommissionen	15
Kritiska råvaruakten (Critical Raw Materials Act, CRMA).....	15
PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG	16
Regeringsuppdrag om resursbehov för att förebygga, upptäcka och stävja avfallsbrott.....	16
Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport	17
Regeringsuppdrag rätt plast på rätt plats	17
Nationell platsamordning	17
Utveckla samverkan för Sveriges delar av en hållbar europeisk batterivärdekedja	18
Regeringsuppdrag - vägledning och riktlinjer för återanvändbara matlådor och muggar	18
Regeringsuppdrag: Globala standarder för plastprodukter	19
Regeringsuppdrag om producentansvar för förpackningar	19
Åtgärder för att öka materialåtervinningen av kommunalt avfall.....	20

NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG	21
Minska risken att systemet med anmälning-plikt utnyttjas för avfallsbrottslighet	21
Regeringsuppdrag om förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet	21
Regeringsuppdrag: Ansvar för kommunalt avfall avseende vissa enskilda avfallsströmmar	22
Ökad återvinning och återanvändning av elutrustning	22
Öka möjligheterna till hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser	23
Metod för nationella skräpmätningar	23
FÖRORDNINGAR; FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (PÅGÅENDE OCH NYLIGEN AVSLUTAT)	24
Ny förordning om producentansvar för bilar	24
Ny förordning om producentansvar för däck	24
E-tjänster för producentansvar och kommunens städkostnader	24
Föreskrifter ersättning till kommuner för insamling av förpackningar	25
Förslag till föreskrifter om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall	25
Översyn av föreskrifterna (2004:4) om organiskt avfall och brännbart avfall	26
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken	26
Tillsynsvägledning för tillsyn mot illegala avfallsverksamheter och avfallstransporter	27
Naturvårdsverkets föreskrifter om skyldigheter för näringsidkare att lämna uppgifter till statistik om uppkommet avfall	27
Vägledning om masshantering och återvinning av avfall i anläggningsarbeten	28
Vägledning om producentansvar för förpackningar	28
Vägledning om åtgärder för att minimera utsläpp av mikroplast från tillverkning och hantering av plast	29
Vägledning om engångsplast	29
Vägledning av transport av begagnade fordon mellan länder	30
Uppdaterad vägledning om 29 kap. Miljöprovningförordningen	30
Utvärdering av nationell avfallsplan och avfallsförebyggande programmet	30
Vägledning om separat insamling av bioavfall	31
Vägledning om bygg- och rivningsavfall	31
Vägledning om avfall och afrikansk svinpest	31
Vägledning om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall	32
ÖVRIGT	33
Aktuell avfallsstatistik	33

Dialog för en hållbar textil värdekedja	34
Forskningsmedel om hållbar konsumtion.....	34
Forskningsmedel om avloppsvatten och övergödning	35
Forskningsprojekt om mikroplaster	35
Nordiskt samarbetsprogram för miljö och klimat 2019–2024.....	35
RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)	36
Nyhetsbrevet Hållbart	36

EU OCH INTERNATIONELLT

EU:s nya batteriförordning

EU:s nya batteriförordning trädde ikraft den 17 augusti i år och blir gällande från den 18 februari 2024. Många krav och mål gäller dock först senare.

Batteriförordningen är mycket omfattande och täcker batteriets hela livscykel, från produktion till användning och avfallshantering. Förordningen innehåller ett stort antal genomförandeakter och delegerade akter, samt visst utrymme för nationell flexibilitet i genomförandet av avfallsbestämmelserna, vilket kommer kräva fortsatt arbete. Produktkraven omfattar alla aktörer som sätter produkter på EU:s marknad, eller tar dem i bruk, efter att kraven blir gällande, inklusive importörer, och kräver CE-märkning för första gången. Alla berörda aktörer uppmuntras att bekanta sig närmare med batteriförordningen.

Länkar till mer information:

[Batteriförordningen](#)

[Information från EU-kommissionen](#)

Kontaktperson: Jakob Rindegren

Revidering av EU:s avfallsdirektiv

I juli 2023 publicerade EU-kommissionen ett avgränsat förslag på revidering av nuvarande avfallsdirektiv med fokus på två resursintensiva avfallsströmmar: mat- och textilavfall. Syftet med förslaget är att minska miljö- och klimatpåverkan. Hanteringen av dessa avfall ska förbättras genom att i första hand förebygga att avfall uppkommer och om avfall ändå uppkommer att det förbereds för återanvändning och först i tredje hand materialåtervinns.

Kommissionen föreslår att ett utökat producentansvar införs för att minska miljö-, hälso- och klimatpåverkan från den resursintensiva textilsektorn. Förslaget bygger på principen om att det är förorenaren som ska betala och därmed ansvara för att förebygga att avfall uppkommer och om avfall trots allt uppkommer, ansvara för att det förbereds för återanvändning och materialåtervinning. Det utökade producentansvaret föreslås omfatta textilier, kläder och skodon från hushåll, då hushållen står för de största konsumtionsvolymerna som i sin tur blir till avfall. I förslaget definieras att den som sätter textil på marknaden för första gången, inklusive aktörer som säljer på digitala plattformar, ska anses som producent.

Det övergripande syftet med förslagen om minskat livsmedelsavfall är att minska miljö- och klimatpåverkan från livsmedelssektorn. Kommissionen konstaterar att livsmedelsavfallsmängderna inte minskar i den takt som krävs för att göra

betydande framsteg mot det globala hållbarhetsmålet om att till 2030 halvera det globala matsvinnet (hållbarhetsmål 12.3). Kommissionen föreslår därför ett bindande mål för att driva på arbetet.

Läs mer om förslaget här:

[FAKTAPM APP \(regeringen.se\)](#)

[Proposal for a targeted revision of the Waste Framework Directive \(europa.eu\)](#)

[EUR-Lex - 32008L0098 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#) Finns nu översatt till svenska.

Kontaktperson: Yvonne Augustsson, textilavfall och Christina Anderzén, matavfall

Revidering av förpackningsdirektivet – förslag till ny förordning

EU Kommissionen la i november 2022 fram ett förslag till en ny EU förordning om förpackningar och förpackningsavfall som ska ersätta nuvarande förpackningsdirektiv. Initiativet utgår från de prioriteringar som tillkännages i den europeiska gröna given, den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin och ett särskilt rättsligt mandat i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall. Förslaget till ny EU-förordning ska bidra att nå målet för den europeiska Gröna given och den nya handlingsplanen för cirkulär ekonomi genom att säkerställa att alla förpackningar på EU-marknaden är materialåtervinningsbara senast 2030 och att en större andel förpackningar också är återanvändbara.

Revideringen av bestämmelserna syftar till att

- förhindra uppkomsten av och minska mängden förpackningsavfall och främja återanvändning
- se till att alla förpackningar som släpps ut på EU marknaden är materialåtervinningsbara på ett ekonomiskt lönsamt sätt senast 2030,
- öka användningen av återvunnen råvara i plastförpackningar och ersätta jungfruliga material

En viktig del av förslaget är att det går från att vara ett EU-direktiv till att bli en EU-förordning. Syftet med det är att bidra till en harmoniserad inre marknad samt att minska den administrativa bördan och underlätta för ekonomiska aktörer. Den rättsliga grunden är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Förslaget är just nu under förhandling.

Mer information: Naturvårdsverkets Kundtjänst

Revidering av industriutsläppsdirektivet (IED)

Den 5 april 2022 presenterade EU-kommissionen ett förslag till reviderat industriutsläppsdirektiv (IED, 2010/75/EU). IED omfattar ett trettiotal olika branscher som t.ex. kemiindustrin, metallindustrin och delar av avfallsbranschen. Revideringen av IED är ett led i att genomföra den Europeiska Gröna Givens och flera tillhörande strategier såsom EU:s handlingsplan för nollföreningar, Metanstrategin, Kemikaliestrategin och Handlingsplanen för cirkulär ekonomi. För de förändringar i direktivet som gäller cirkuläret och resurshushållning är förslaget att bindande gränsvärden för resurshushållning ska vara ett tillståndsvillkor för de anläggningar som omfattas av IED på samma sätt som de gränsvärden som redan nu finns för utsläpp till luft och vatten. De parametrar som skulle omfattas av dessa gränsvärden för resurshushållning är enligt förslaget konsumtionsnivåer, resurseffektivitetsnivåer och återanvändningsnivåer som omfattar material, vatten och energiresurser, samt avfall och andra nivåer som erhållits under specificerade referensförhållanden. Redan i det befintliga direktivet är det en anläggnings grundläggande skyldighet att generering av avfall förhindras samt att energi används effektivt. Till detta föreslås även att en anläggning ska använda materialresurser och vatten effektivt, inklusive genom återanvändning, och att den ska beakta försörjningskedjans övergripande miljöprestanda under hela livscykeln vid behov. Förhandlingarna om ändringarna i direktivet pågår på EU-nivå. I mars nådde rådet en allmän inriktning och den 11 juli röstade Europaparlamentet om förslaget till reviderat IED. Under hösten pågår trepartssamtal (triloger) mellan parlamentet, rådet och kommissionen med målet att nå konsensus och besluta om reviderat direktiv vid årsskiftet.

Kontaktperson: Izabela Tyrka Pettersson

Revidering av direktivet för uttjänta fordon (End-of-Life Vehicles, ELV)

Den 13 juli 2023 presenterade EU-kommissionen ett förslag på en ny förordning om cirkulära krav vid design av fordon och för hantering av uttjänta fordon. Den föreslagna förordningen innebär att ELV-direktivet och 3R-typgodkännandedirektivet kommer att upphävas. Det innebär även att förordning (EU) 2018/858 om godkännande av och marknads kontroll över motorfordon och släpfordon till dessa fordon m.m. samt förordning (EU) 2019/1020 om marknads kontroll och överensstämmelse för produkter m.m. kommer att ändras.

Mer information: https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/end-of-life-vehicles_en

Kontaktperson: Ambjörn Lätt

EU:s nya handlingsplan för cirkulär ekonomi

EU:s nya handlingsplan för cirkulär ekonomi är en viktig del av den europeiska gröna given. Den bygger på den första handlingsplanen för cirkulär ekonomi, från 2015. Den innehåller förslag på åtgärder längs produkters hela livscykel – från design till produktionsprocesser och konsumtion – för att säkra att resurser behålls inom EU så länge som möjligt. Flaggskeppet i planen är ramverket för hållbar produktpolitik. Kommissionen har lagt fram ett lagstiftningsinitiativ, för att reglera bl. a: återanvändbarhet, uppgraderbarhet och reparerbarhet och förekomst av farliga kemikalier (Ecodesign for Sustainable Products Regulation, (ESPR). En allmän riktlinje har antagits och fortsatta förhandlingar pågår under hösten.

Kommissionen har lagt fram ett förslag till reviderad byggproduktförordning, fortsatta förhandlingar pågår.

Kommissionen har föreslagit åtgärder för att stärka inflytandet för konsumenter/offentliga köpare, bl.a. ”rätt till reparation” och mål för miljöanpassad offentlig upphandling och driva på den globala omställningen till cirkulär ekonomi.

Handlingsplanen innehåller även övergripande åtgärder (bl. a. identifiera synergier med klimatarbetet) och särskilda satsningar på avfall (med fokus på förstärkt avfallspolitik, giftfri miljö, fungerande returmarknad och export), viktiga produktvärdekedjor är; (elektronik och IKT; batterier och fordon; förpackningar; plast; textil; byggnader och byggande; livsmedel, vatten och näringsämnen), övervakning (via bl. a. Circular Economy Monitoring Framework) och rättvis omställning för alla.

Kommissionen har publicerat en reviderad övervakningsrapport för cirkulär ekonomi. Det nya ramverket inkluderar en ny dimension av global hållbarhet och motståndskraft. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/WDN-20230515-1>.

Kommissionen publicerade förslaget om gröna påståenden under våren, 2023. Förslaget syftar till att bland annat att göra det enklare för konsumenter att säkerställa att de får tillförlitlig och jämförbar information. Fortsatta förhandlingar i rådet pågår under hösten, Spanien har aviserat två möten. .

Kommissionen har tagit fram ett ramverk för biobaserade, bionedbrytbara och komposterbara plaster samt KOM väntas under 2023 ta fram initiativ för att minska påverkan av mikroplaster i miljön.

Kommissionens lagstiftningsförslag läggs ut för samråd på [Publicerade initiativ \(europa.eu\)](#).

Länkar till mer information:

[EU:s andra handlingsplan för cirkulär ekonomi 2020 \(naturvardsverket.se\)](#)

[New Circular Economy Strategy - Environment - European Commission \(europa.eu\)](#)

[Den europeiska gröna given | Sverige \(europa.eu\)](#)

EU:s ramverk för biobaserade, bionedbrytbara och komposterbara plaster
https://environment.ec.europa.eu/system/files/2022-12/COM_2022_682_1_EN_ACT_part1_v4.pdf

Kontaktperson: Anna Nylander

EU:s förordning gällande gränsöverskridande avfallstransporter

Ett förslag på ny Avfallstransportförordning som ska ersätta EC 1013/2006 om transport av avfall presenterades i november 2021.

Revideringen ska bland annat syfta till att avhjälpa följande brister i implementeringen av förordningen:

- Förordningen ska i ökad utsträckning stötta EU:s omställning till cirkulär ekonomi.
- Mängden avfall som exporteras ut ur EU till länder där den miljömässiga hanteringen är sämre ska minska.
- Tillsyn och kontroll av förordningens efterlevnad ska stärkas.

Förslaget innehåller två stora förändringar. Det införs krav på att all kommunikation ska ske digitalt, både mellan myndigheter och mellan aktörer (t ex exportörer, importörer, behandlingsanläggningar och transportörer) och myndigheter. Den andra stora förändringen som föreslås är insatser för att EU inte ska exportera sina avfallsproblem till tredje land, bland annat genom att EU ska godkänna vilka länder till vilka export får ske. Detta förslag kommer också att innebära att mer avfallsråvara kan behållas inom EU.

Förutom dessa två förändringar föreslås ett antal mindre, bland annat kortare tidsgränser i handläggningsprocessen och ökat fokus på kontroll och tillsyn.

Rådets förhandlingar avslutades under Sveriges ordförandeskap och en allmän inriktning för akten nåddes. Sverige genomförde ett första trepartssamtal med EU-parlamentet och kommissionen. Spanien fortsätter trepartssamtalen och har aviserat att de vill avsluta akten under sitt ordförandeskap. Tiden för när nya förordningen ska börja gälla har i nuvarande förslag förskjutits från två månader efter ikraftträdande till två år efter ikraftträdande, bland annat pga att MS ser svårigheter att få de digitala system som krävs på plats i tid. Det troliga är således att en ny förordning kan börja gälla som tidigast 2026.

Länk till mer information:

Waste shipments (europa.eu)

https://ec.europa.eu/environment/publications/proposal-new-regulation-waste-shipments_en

Kontaktperson: Anna Lundmark Essen

EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall (End of Waste)

Kommissionen har genomfört ett arbete med att identifiera prioriterade avfallsströmmar där EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall (End of Waste) ska tas fram. De två avfallsströmmar som fick högst prioritet i arbetet var plast och textil. Joint Research Center (JRC) har på uppdrag av kommissionen tagit fram ett tekniskt förslag till kriterier för plast som har diskuterats med berörda aktörer och ett färdigt förslag ska lämnas till kommissionen i början av 2024. Arbetet med kriterier för textil har påbörjats men inget förslag till kriterier har ännu skickats ut.

Länkar till mer information:

[The Commission starts to develop end-of-waste criteria for plastic waste \(europa.eu\)](#)

[Bedömning av när avfall upphör att vara avfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktperson: Elisabeth Österwall

EU:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet

Den 5 april 2022 presenterade kommissionen ett förslag till omarbetning av Europaparlamentets och rådets förordning 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet (ODS-förordningen). Det primära syftet med kommissionens förslag om ODS-gaser är att ytterligare minska utsläppen av dessa ozonnedbrytande ämnen som också är potenta växthusgaser. Ozonförordningen genomför det internationella traktatet Montrealprotokollet. De nuvarande bestämmelserna i förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet (ODS-förordningen) behålls enligt kommissionens förslag, med några kompletteringar och justeringar. Kommissionen förslår bl.a. att återvinningsskyldigheten för ODS-gaser utvidgas till att omfatta skumplaster i byggavfall. Den 5 oktober 2023 nåddes en provisorisk överenskommelse om den reviderade förordningen om fluorerade växthusgaser. Med förbehåll för det formella godkännandet av den nya förordningen av medlagstiftarna, kan de nya reglerna bli tillämpliga i början av 2024.

Kontaktperson: Maria Ujfalusi

EU:s förordning om fluorerade växthusgaser

Kommissionen presenterade den 5 april 2022 sitt förslag till revidering av Europaparlamentets och rådets förordning 517/2014 om fluorerade växthusgaser (f-gasförordningen). Förslaget är en del av den europeiska gröna given. Den reviderade förordningen är ett nyckelinstrument när det gäller att minska utsläppen av f-gaser och bidra till att EU når sitt utsläppsminskingsmål på minst 55 procent till 2030 och sitt klimatneutralitetsmål till 2050. Förslaget syftar även till att säkerställa att EU anpassar förordningen till Montrealprotokollet och Kigalitillägget. Förslaget handlar också bland annat om att åtgärda de problem som har identifierats sedan senaste revidering. Kommissionen förslår bl.a. att återvinningsskyldigheten för F-gaser utvidgas till att omfatta skumplaster i byggavfall såsom sandwichpaneler och laminerade skivor när de tas bort från byggnader.

Den 5 oktober 2023 nåddes en provisorisk överenskommelse om den reviderade förordningen om fluorerade växthusgaser. Med förbehåll för det formella godkännandet av den nya förordningen av medlagstiftarna, kan de nya reglerna bli tillämpliga i början av 2024.

Kontaktperson: Maria Ujfalusi

Internationellt plastarbete

Naturvårdsverket arbetar för att stärka regelverken kring hantering av plast och plastavfall i olika globala processer och konventioner. Det inkluderar bl.a. att stötta Regeringskansliet i förhandlingarna av det Globala avtalet om plastföroreningar, arbete i de regionala havskonventionerna HELCOM och OSPAR och medverkan i Baselkonventionens partnerskap för plastavfall.

Kontaktperson: Helén Klint

Baselkonventionens 16:e partsmöte (COP16)

Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande avfallstransporter och omhändertagande av farligt avfall genomförde sitt 16:e partsmöte den 1 – 12 maj 2023 i Geneve. Naturvårdsverket deltog i förberedelsearbetet och förhandlingarna inom ramen för det dåvarande svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd.

Vid partsmötet antogs en ny vägledning för miljöriktig hantering av plastavfall. Vidare fattades beslut om fortsatt arbete med utveckla anmälnings- och kontrollförfarande vid gränsöverskridande avfallstransporter, de s.k. PIC-förfarandet. Inom konventionsarbetet fortgår arbetet med revidering av vägledningen för blybatteriavfall. En ny vägledning för övriga batterier, som bl.a. kommer att inkludera litium-jon batterier kommer att påbörjas under 2023. För att anpassa konventionen till teknisk utveckling och utvecklat kunskapsläge genomförs även en översyn för att förtydliga vilka avfallsströmmar, och vilka

behandlings- och bortskaffningsmetoder som kan behöva läggas till i konventionen.

EU och dess medlemsstater vill vidareutveckla och förstärka genomförandet av Baselkonventionen och arbetar för att:

- vidareutveckla och anpassa Baselkonventionen (BC) för att möta dagens globala utmaningar med avfall, t.ex. POPs-, plast-, batteri- och elektronikavfall,
- BC tydligare ska styra mot en mer hållbar hantering och bättre kontroll av gränsöverskridande transport av avfall, med särskilt fokus på att utveckla konventionen för att säkerställa att avfallsutmaningar inte exporteras till tredje länder som inte har möjlighet att ta omhand avfallet på ett säkert sätt för människors hälsa och miljön,
- stärka BC genomförande och skydda utsatta parter och förhindra illegala transporter bl.a. genom tekniska vägledningar och förtydligande av tolkningar av vissa rättsliga termer.

Länk till mer information: [COP.16 \(basel.int\)](https://www.basel.int/COP.16)

Kontaktperson: John Lotoft

Revidering av Industriutsläppsdirektivet (IED)- BAT-slutsatser för deponier

Den 5 april 2022 antog kommissionen lagförslaget om översyn av industriutsläppsdirektivet och EPRT-förordningen. Där föreslås bland annat att deponeringsdirektivet bör tillåta antagande av BAT-slutsatser (slutsatser om bästa möjliga teknik) för deponier enligt industriutsläppsdirektivet. Ett reviderat direktiv förväntas beslutas under 2023 och triloger pågår under oktober-november. Tidigare gjorde Naturvårdsverket bedömningen att framtagandet av BAT-slutsatser för deponier skulle komma tidigt i nästa revisionsrunda. Vilken bransch som blir först ut framstår nu som mer osäkert. När det blir aktuellt kommer Naturvårdsverket att sätta samman en referensgrupp.

Mer information:

https://ec.europa.eu/environment/publications/proposal-revision-industrial-emissions-directive_en

[Industrial Emissions Directive \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eia/industrial-emissions-directive)

Kontaktperson: Jenny Håkansson

EU:s miljöavtryck – Product/Organisation Environmental Footprint (PEF/OEF)

EU:s miljöavtrycksmetod utvecklades under dess pilotfas 2013–2018 och har fortsatt att utvecklas under övergångsfasen som tog vid 2019. Metoden utvecklas

EEA:s medlemsländer att samarbeta kring att förbättra kunskapsläget och övervakningen av omställningen till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi genom ett systemperspektiv och olika metoder och analytiska tillvägagångssätt bla. som en del av uppföljning av den europeiska gröna given.

Överordnad EEA-grupp: Circular economy and resource use:

Kontaktperson: Christina Jonsson (nationell gruppleddare)

Tematiska grupper:

1. Circular economy monitoring

Kontaktperson: Christina Anderzén och Ida Björkefall

2. Waste prevention and management

Kontaktperson: Christina Jonsson och Fredrik Khayati

3. Sustainable production and consumption/key product value chains

Kontaktperson: Fredrik Khayati

4. Material flows and resource use/efficiency

Kontaktperson: Björn Spak och Christina Anderzén

Avgift på plastförpackningar som inte materialåtervinns

Naturvårdsverket har av regeringen fått i uppdrag att hantera rapportering till EU samt transfereringar av medel kopplat till avgiften på icke materialåtervunna plastförpackningar ("plastförpackningsavgiften" under [EU:s långtidsbudget \(MFF\) från 2021-2027](#)). Utgångspunkten med EU:s långtidsbudget är att finansiera en grön omställning och omstart efter pandemin – en grön återställning och att hantera bortfallet av EU-avgifter till följd av Brexit. Finansieringen sker dels via egna medel som medlemsländerna (MS) ställer till förfogande samt de medel som kommissionen lånar upp med MS egna medel som säkerhet. Plastavgiften är en del av de sk egna medel som MS tillhandahåller där avgiften till EU bland annat baseras på prognoser av mängd materialåtervunna plastförpackningar. Plastavgiften trädde i kraft 1 jan 2021.

Vissa beslut och grundläggande regelverk för detta ändamål är beslutade medan detaljer är under utveckling. De övergripande besluten om EU:s långtidsbudget inklusive EU-förordningen om att MS ska tillgängliggöra egna medel beslutades i slutet av 2020. Mer formalia om den nya intäktskomponenten finns att läsa i regeringkansliets fakta PM 2019/20:FPM49 till Riksdagen.

Samhällsavdelningens Avfallsstatistikverksamhet, Sg, ansvarar för rapporteringsdelen av uppdraget. Finansieringsenheten, Ff, ansvarar för transaktionsdelen av uppdraget.

Kontaktperson: Agnes Willén

Rapportering om återanvändning till EU-kommissionen

Naturvårdsverket ska samla in och rapportera kvantitativa och kvalitativa uppgifter om återanvändning för året 2021 till EU-kommissionen. Enligt avfallsdirektivet 2008/98/EG ska alla EU:s medlemsstater vidta lämpliga åtgärder för att främja återanvändning av produkter och förberedelse för återanvändning, framför allt genom att främja inrättande av och stöd till nätverk för återanvändning och reparation samt användning av ekonomiska styrmedel, upphandlingskriterier, kvantitativa mål eller andra åtgärder. Medlemsstaterna ska även övervaka och bedöma genomförandet av åtgärderna genom att mäta återanvändningen.

I syfte att övervaka återanvändningen och för att öka kunskapen om återanvändningsinsatser har EU-kommissionen beslutat om metod och format för hur medlemsländerna ska rapportera om återanvändning, både vad gäller kvalitativa och kvantitativa uppgifter enligt genomförandebeslut (EU) 2021/19.

Första rapporteringen gjordes 30 juni 2023 och därefter ska kvalitativa uppgifter rapporteras varje år och kvantitativa uppgifter vart tredje år.

Offentliga myndigheter kan rapportera insatser för ökad återanvändning som vidtagits för 2022 på Naturvårdsverkets webbsida [här](#).

Kontaktperson: Fredrik Khayati (Kvantitativa uppgifter) och Yvonne Augustsson (kvalitativa uppgifter)

Kritiska råvaruakten (Critical Raw Materials Act, CRMA)

Kritiska råvaruakten är ett förslag till förordning som offentliggjordes av Europeiska kommissionen i mars 2023, under det svenska ordförandeskapet. Kommissionen har listat 34 mineral och metaller som bedöms som kritiska för EU. Dessa råvaror ingår i nyckelteknologier för den gröna och digitala omställningen samt för rymd- och försvarsindustrier. Lagstiftningsförslaget innehåller mål för ökad andel utvunnen, bearbetad och återvunnen råvara inom EU genom att främja råvaruproduktion med initiativ såsom bidrag till forskning och innovation, ökad kartläggning och förenklade tillståndprocesser. Både Europeiska Rådet och Europaparlamentet har antagit förhandlingspositioner, i juni respektive september. Lagstiftningen förhandlas i så kallade triloger under slutet av 2023 och förväntas vara färdigförhandlad i början av 2024.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Naturvårdsverket har stöttat Regeringskansliet (RK) under förhandlingarna av lagstiftningsförslaget. Under förhandlingarna tog SGU det övergripande ansvaret medan RK sökte stöd från Naturvårdsverket gällande kapitel fem i lagstiftningen (cirkularitet).

Kontaktpersoner: Ann-Marie Fällman och Daniel Berlin

PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om resursbehov för att förebygga, upptäcka och stävja avfallsbrott

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att sammanställa behovet av de resurser och förstärkningar inom tillsynsmyndigheternas verksamhet som krävs för att förebygga och upptäcka avfallsbrottslighet, inklusive driva ärenden där sådan brottslighet har upptäckts. Inom uppdraget ska Naturvårdsverket inhämta information från länsstyrelser och kommuner.

Regeringsuppdraget har lämnats i Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2023 och ska slutredovisas genom en skrivelse till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 29 februari 2024.

Kontaktperson: Sofie Säterhall

Regeringsuppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Regeringen har givit Naturvårdsverket och nio andra myndigheter i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet. Naturvårdsverket samordnar uppdraget och de nio andra myndigheterna är Kustbevakningen, Polismyndigheten, Tullverket, Åklagarmyndigheten samt länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Stockholms, Skåne och Västra Götalands län.

Uppdraget baseras på den skrivelse med lägesbild och åtgärdsförslag för att motverka avfallsbrott som Naturvårdsverket och de nio andra myndigheter lämnade till regeringen den 7 mars 2022. I skrivelsen beskrev myndigheternas bristerna i samverkan kring avfallsbrott. Uppdraget ska delredovisas årligen fram till att det slutredovisas senast den 1 mars 2026.

[Utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Erik Stigell

Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport

Deluppdrag 2 inom RU: Ytterligare åtgärder mot brottslighet inom avfallsområdet

Naturvårdsverket ska analysera hur uttrycket yrkesmässig kan förtydligas i avfallsförordningen (2020:614) och om det finns behov av att ändra bestämmelserna om tillstånd och anmälan för transport av avfall, inklusive kriterier för att beviljas tillstånd, samt vid behov lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 8 januari 2024.

Kontaktpersoner: Malin Söderlund och John Petersson

Regeringsuppdrag rätt plast på rätt plats

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att kartlägga och utveckla metodik för plastflöden, utreda och redogöra för vilken typ av plast som passar var, undersöka förekomst av utsorteringskrav och föreslå ytterligare samt utreda övriga styrmedel och åtgärder som kan bidra till att rätt plast hamnar på rätt plats.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2024. Mer information finns här: [Rätt plast på rätt plats \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktperson: Sara Nilsson, projektledare

Nationell platsamordning

Nationell platsamordning ska vara en drivande och samlande kraft i Sveriges arbete med att nå en hållbar plastanvändning. Naturvårdsverket har samordningsansvaret och ska samla in och förmedla kunskap samt främja dialog och samverkan mellan alla berörda aktörer.

Nationell platsamordning ordnar webinarier, samverkansforum så som arbetsgrupper och sammanställer kunskap. Vi har också tagit fram en färdplan för hållbar plastanvändning.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/nationell-samordning-for-en-hallbar-plastanvandning>

Gå också gärna in och anmäl dig för utskick, deltagande etc:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/nationell-samordning-for-en-hallbar-plastanvandning/delta-i-plastsamordningen/#:~:text=Du%20kan%20delta%20i%20plastsamordningen,saml a%20in%20och%20sprida%20kunskap.>

Vad som är på gång inom plast hittar du här:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/>

Naturvårdsverket ska även redovisa hur myndigheten har arbetat för att öka den hållbara plastanvändningen och minska plast i hav och natur, exempelvis genom den nationella plastsamordningen.

Kontaktperson: Åsa Stenmarck

Utveckla samverkan för Sveriges delar av en hållbar europeisk batterivärdekedja

Naturvårdsverket ska tillsammans med Statens energimyndighet och Sveriges geologiska undersökning fortsätta att utveckla samverkan för Sveriges delar av en hållbar europeisk batterivärdekedja. Myndigheterna ska fortsatt utveckla en bred dialog och samverkan kring batterirelaterade förutsättningar, tillsammans med relevanta aktörer från hela batterivärdekedjan. Myndigheterna ska även föreslå ändamålsenliga indikatorer för utvecklingen av en hållbar batterivärdekedja samt föreslå en tillhörande plan för uppföljning och utvärdering av utvecklingen. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (blivande Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 1 december 2023 och Statens energimyndighet har det sammanhållande ansvaret för redovisningen.

Här hittas information om det tidigare samverkansuppdraget som pågick mellan 2020 och 2022.

Kontaktperson: Daniel Berlin, projektledare

Regeringsuppdrag - vägledning och riktlinjer för återanvändbara matlådor och muggar

Den 3 november 2021 beslutade regeringen att införa krav på att den som tillhandahåller dryck eller snabbmat ska erbjuda en möjlighet att få maten eller drycken serverad i återanvändbara muggar och matlådor, 17–20 §§ förordningen (2021:996) om engångsprodukter.

Kraven gäller inte den som serverar snabbmat i en engångsmugg eller engångsmatlåda som enbart består av papper eller kartong eller den som serverar dryck eller snabbmat i färre än 150 engångsmuggar och engångsmatlådor per dag.

Regeringen har gett Naturvårdsverket och Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram vägledning och riktlinjer för berörda aktörer. Vägledning och riktlinjer ska avse:

1. hygienkrav i linje med gällande lagstiftning för livsmedelssäkerhet vid hantering (inklusive rotation) av återanvändbara muggar och matlådor, särskilt för mat och dryck som äts eller dricks på annan plats än i restaurangens lokaler (take away),
2. när och hur medhavda återanvändbara muggar och matlådor bör användas,

3. vilka återanvändbara muggar och matlådor som bör användas för att uppnå livsmedelssäkerhet och miljönytta.

I arbetet med att ta fram vägledning och riktlinjer ska Naturvårdsverket och Livsmedelsverket föra dialog med branschens aktörer och andra intressenter. Naturvårdsverket ska också utifrån dessa dialoger och inom ramen för sitt bemyndigande, identifiera behov av undantag från de krav som gäller för muggar och matlådor.

Vi arbetar tillsammans med Livsmedelsverket och kommer publicera vägledning och information i takt med att vi tar fram den. Aktuell vägledning finns här:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/plast/erbjuda-servering-i-ateranvandbara-muggar-och-matlador/>

Kontaktperson: Åsa Stenmarck

Regeringsuppdrag: Globala standarder för plastprodukter

Naturvårdsverket ska inför kommande internationella förhandlingsmöten om en global överenskommelse för plast ta fram underlag för att främja framtagandet av globala standarder för cirkulära och giftfria plastprodukter. Naturvårdsverket kommer ta fram förslag på designkriterier för en hållbar plastanvändning som kan följas upp med hjälp av standarder. Naturvårdsverket ska inför detta ta stöd av Svenska institutet för standarder, och vid behov designhögskolor och tekniska universitet. Naturvårdsverket ska också inhämta synpunkter från näringslivet på lämpligt sätt. Uppdragets resultat ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 1 november 2023.

Kontaktperson: Frida Änghede

Regeringsuppdrag om producentansvar för förpackningar

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att följa utvecklingen av hur den nya förordningen om producentansvar för förpackningar (förpackningsförordningen) och dess tillämpning främjar att avfallshanteringen för förpackningsavfallet är effektiv för samhället. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet den 1 mars 2028.

Under första halvåret 2023 har två delredovisningar gjorts inom uppdraget. Delredovisningarna innehöll konsekvensutredda förslag på ändringar i förpackningsförordningen.

Mer information:

- <https://www.regeringen.se/contentassets/c4f4a53f1da44f6c98b9f7ea091ca4b/delredovisning-1-inom-uppdrag-om-producentansvaret-for-forpackningar.pdf>
- <https://www.regeringen.se/contentassets/8804951f256b402d85a1986d501ad4b5/naturvardsverkets-delleverans-2-inom-uppdrag-om-producentansvaret-for-forpackningar.pdf>

Kontaktperson: Gunilla Sallhed

Åtgärder för att öka materialåtervinningen av kommunalt avfall

Naturvårdsverket ska utreda vilka åtgärder som krävs för att Sverige ska nå målen om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall i EU:s avfallsdirektiv. Uppdraget delredovisades den 25 mars och slutredovisas den 31 oktober 2023. Mer information om uppdraget och delredovisningen finns här: [Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktperson: Johanna Enberg

NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG

Minska risken att systemet med anmälningsplikt utnyttjas för avfallsbrottslighet

Naturvårdsverkets uppdrag om att minska möjligheterna att utnyttja systemet med anmälningspliktiga verksamheter redovisades till Klimat- och näringslivsdepartementet den 29 september 2023.

Den 16 juni 2022 fick Naturvårdsverket i uppdrag att utreda behovet av ytterligare regler för att minska möjligheten att utnyttja systemet med anmälningspliktiga verksamheter. Uppdraget redovisades i en skrivelse till Klimat- och näringslivsdepartementet den 29 september 2023.

Länk till mer information:

[Minska risken att systemet med anmälningsplikt utnyttjas för avfallsbrottslighet \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/slutredovisade-regeringsuppdrag/forstarkta-insatser-mot-brottslighet-inom-avfallsområdet/)

Kontaktpersoner: Marcus Wisting, Sofie Säterhall och Henrik Sandström

Regeringsuppdrag om förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet

Naturvårdsverket tillsammans med Länsstyrelserna i Skåne, Västra Götaland, Stockholm, Norrbotten och Gävleborg, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket lämnade över redovisningen av regeringsuppdrag Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet till regeringen den 7 mars 2022.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/slutredovisade-regeringsuppdrag/forstarkta-insatser-mot-brottslighet-inom-avfallsområdet/>

Kontaktpersoner: Henrik Sandström och Margareta Eriksson

Regeringsuppdrag: Ansvar för kommunalt avfall avseende vissa enskilda avfallsströmmar

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att analysera om ansvaret för kommunalt avfall bör förändras avseende vissa enskilda avfallsströmmar. I uppdraget ingick även att beakta skyldigheterna att rapportera uppgifter till EU.

Naturvårdsverket förslår att ansvaret för tre avfallsströmmar förändras, vilket innebär:

- en avgränsad valfrihet för avfall från detaljhandeln,
- att använt matfett som uppstår vid yrkesmässig beredning av livsmedel undantas från det kommunala ansvaret och
- att kommunerna får ett tydligt ansvar för utgrävda massor med invasiva främmande arter från hushållen.

I redovisningen lämnas även förslag till nya avfallskoder för avfall med invasiva främmande arter, eftersom det är viktigt att tydliggöra ansvaret och säkerställa att avfallet behandlas på ett sådant sätt förhindra en spridning av invasiva arter.

Länk till redovisningen:

[Ansvar för kommunalt avfall avseende vissa enskilda avfallsströmmar \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktpersoner: Helen Sundell och Milla Sundström

Ökad återvinning och återanvändning av elutrustning

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att se över statistikförsörjning, rapporteringskrav och målsättningar för hantering av elutrustning i syfte att öka insamling, återanvändning och återvinning.

Naturvårdsverket har lämnat förslag om utvidgade rapporteringskrav, bl.a. avseende gränsöverskridande återanvändning, för att bättre kunna följa flödet av vissa produktgrupper som är särskilt intressanta ur miljö- och resurssynpunkt. Ett nytt rapporteringskrav har också föreslagits om hur plasten i insamlat elavfall behandlas, t.ex. materialåtervinns. Naturvårdsverket har därutöver föreslagit att materialåtervinningsmålen framöver kompletteras med ett kvantifierat mål om en ökad andel av insamlad elektronikplast som materialåtervinns eller förbereds för återanvändning.

Uppdraget och förslag till författningsändringar har redovisats till Regeringskansliet i september 2023.

Kontaktperson: Anders Hallberg

Öka möjligheterna till hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser

Gamla avfallsdeponier från tidigare gruvbrytning och anrikning, till exempel varphögar och sandmagasin, är återigen intressanta på grund av sitt innehåll av metaller och mineral. Så även gruvavfall vid aktiva gruvverksamheter. Återvinning av sådana avfall, så kallade sekundära resurser av metaller och mineral, kan därför vara ett komplement till produktion från primär brytning i gruvor.

Regeringen gav därför 2021 i uppdrag åt SGU att tillsammans med Naturvårdsverket arbeta för att öka möjligheterna till hållbar utvinning av mineral och metaller från sekundära resurser. Uppdraget har bestått av provtagning och undersökning av befintliga gruvavfall, ta fram databas och klassificeringsmetod för gruvavfall, bedöma behov av ändringar i nuvarande lagstiftning samt att överblicka resursflöden och spårbarhet gällande kritiska metaller och mineral.

[Öka möjligheterna till hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktpersoner: Ann-Marie Fällman och Daniel Berlin

Metod för nationella skräpmätningar

Naturvårdsverket ska under 2023 och därefter vartannat år göra nationella skräpmätningar av det skräp som förekommer på platser där kommunen har renhållningsansvar. Resultatet från skräpmätningarna ska, tillsammans med kostnader som kommunerna rapporterar för uppstädning av skräpet, användas för att ta fram produktavgifternas storlek. Resultatet från skräpmätningarna ska även användas för att följa upp målet om minskad nedskräpning.

Inför den första skräpmätningen gav Regeringen Naturvårdsverket i uppdrag att föreslå hur metodiken för nationella skräpmätningar ska utformas. Själva mätningarna ligger utanför uppdraget.

Länk till mer information:

[Nationella skräpmätningar vartannat år \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktperson: Olof Dunsö

FÖRORDNINGAR; FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (pågående och nyligen avslutat)

Ny förordning om producentansvar för bilar

Regeringen har beslutat om en ny förordning om producentansvar för bilar. Förordningen trädde i kraft den 1 maj 2023 men vissa bestämmelser tillämpas redan tidigare. Förordningen innehåller nya bestämmelser som innebär förändringar för både nya och befintliga aktörer inom producentansvaret.

Mer information: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-bilar/>

Mer information: Ambjörn Lätt

Ny förordning om producentansvar för däck

Regeringen har beslutat om en ny förordning om producentansvar för däck. Förordningen träder i kraft den 1 jan 2024 men vissa bestämmelser tillämpas redan tidigare. Förordningen innehåller nya bestämmelser som innebär förändringar för både nya och befintliga aktörer inom producentansvaret.

Mer information: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-dack/#E1589877708>

Mer information: Naturvårdsverkets Kundtjänst

E-tjänster för producentansvar och kommunens städkostnader

Naturvårdsverket har tagit fram en rad nya e-tjänster kopplat till producentansvar och nedskräpningsavgifter.

Företag som omfattas av producentansvar och kommuner som ska rapportera uppgifter kan logga in i e-tjänster för att lämna uppgifter till Naturvårdsverket via

denna sida: <https://www.naturvardsverket.se/verktyg-och-tjanster/e-tjanster/e-tjanster-for-producentansvar/>

Mer information: Naturvårdsverkets Kundtjänst

Föreskrifter ersättning till kommuner för insamling av förpackningar

Den 19 januari 2023 beslutade Naturvårdsverket om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall som omfattas av producentansvar genom Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:1). Föreskrifterna trädde i kraft den 1 mars 2023 men ska tillämpas från den 1 januari 2024.

I det förslag till föreskrifter för ersättningsmodell som Naturvårdsverket remitterade i oktober 2022 framkom att Naturvårdsverket avsåg att se över de kostnader som ligger till grund för ersättningen och uppdatera föreskrifterna om behov finns. I remissyttrandena framfördes synpunkter av ett flertal remissinstanser som talade för ett behov av att generellt höja ersättningen till kommunerna till att föreskrifterna ska börja tillämpas år 2024 på grund av de kostnadsökningar som skett sedan ersättningarna beräknades. I remissyttrandena framfördes även en oro att schablonersättningen bedöms missgynna kommuner med bl.a. låg befolkningstäthet. Det lyftes även fram att ersättningen för lättillgänglig information kan göra det svårt för små kommuner att täcka kostnader för rimliga informationsinsatser. I nuvarande föreskrifter saknas även en särskild ersättningspost för den insamling som kommuner kommer att tillhandahålla via återvinningscentraler.

Naturvårdsverket har därför tagit fram förslag på nya föreskrifter. Deadline för remissvar var 25 september.

Kontaktperson: Nina Avdagic Lam

Förslag till föreskrifter om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall

Regeringen fattade den 22 december 2022 beslut om att i avfallsförordningen (2020:614) införa krav på separat insamling av bioavfall som ska gälla från och med den 1 januari 2024. Av den kommande 3 kap. 1 b § avfallsförordningen (2020:614) framgår att kommunen ska hämta livsmedels- eller köksavfall fastighetsnära, eller från en plats i nära anslutning till fastigheten i de fall insamling från fastigheten inte är möjlig med hänsyn till fastighetens utformning och belägenhet, trafiksäkerhet eller andra omständigheter.

Naturvårdsverket har tagit fram och remitterat ett förslag till föreskrift om undantag från kraven i 3 kap. avfallsförordningen (2020:614) avseende separat utsortering, separat insamling, samt fastighetsnära insamling av bioavfall. Förslaget remitterades under sommaren och hösten 2023. Förslaget innebär:

- Undantag från krav på fastighetsnära insamling av livsmedels- eller köksavfall från platser som är isolerade och glest befolkade.
- Undantag från krav på separat utsortering av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från områden där undantaget tillämpas enligt punkten ovan.
- Undantag från krav på separat insamling av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall i form av mindre mängder fett som i stället kan slängas direkt i restavfallet.
- Undantag från kraven på fastighetsnära insamling av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall, för områden som är isolerade och glest befolkade. Undantagets syfte är att möjliggöra att först utreda om en annan plats som inte är fastighetsnära kan vara möjlig innan undantag från separat insamling tillämpas.

Kontaktperson: Milla Sundström

Översyn av föreskrifterna (2004:4) om organiskt avfall och brännbart avfall

I samband med genomförandet av avfallspaketet gjordes en justering av föreskrifterna (2004:4) om organiskt avfall och brännbart avfall. Vid det tillfället reviderades dock inte bestämmelserna som reglerar deponering och dispenser, därför ses dessa delar nu över och kommer att justeras vad gäller hänvisningar. Samtidigt görs också en översyn av undantagen från deponeringsförbuden.

Det nya förslaget till föreskrifter kommer att remitteras innan årsskiftet.

Kontaktperson: Jenny Håkansson

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen presenterades 1 oktober 2021 och ska ses som ett av de underlag som tillsynsmyndigheten behöver för i sin planering av miljöbalkstillsynen. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period som sträcker sig mellan 2022–2024. I nuvarande strategin har det tagits fram tre fokusområden för insatser på avfallsområdet nämligen masshantering, illegal avfallshantering och när avfall upphör att vara avfall.

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/nationell-strategi-for-miljobalkstillsynen/>

Kontaktpersoner: Erika Nygren och Annika Ryegård

Tillsynsvägledning för tillsyn mot illegala avfallsverksamheter och avfallstransporter

Den nationella strategin för miljöbalkstillsyn har ett tillsynsområde som är avfall och där har fokusområdet "Illegal avfallshantering" valts ut som ett prioriterat område. Vägledningsmaterial som har för avsikt att underlätta för de kommunala tillsynsmyndigheterna att bedriva tillsyn mot illegala avfallsverksamheter och nationella avfallstransporter har publicerats på Naturvårdsverkets webb. Under hösten/vintern 2023 kommer en seminarierie att genomföras på olika platser i landet för att sprida materialet och bidra till att bygga upp samverkan mot avfallsbrott mellan myndigheter inom respektive region.

Vägledning på naturvårdsverkets webb:

[Illegal avfallshantering \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se/illegal-avfallshantering)

Uppdragsledare; Mats V Kullberg

Naturvårdsverkets föreskrifter om skyldigheter för näringsidkare att lämna uppgifter till statistik om uppkommet avfall

Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om skyldigheter för näringsidkare att lämna uppgift om avfallsstatistik till Naturvårdsverket enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Dessa föreskrifter innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2150/2002 av den 25 november 2002 om avfallsstatistik, i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) nr 849/2010 av den 27 september 2010 samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851.

<https://www.naturvardsverket.se/lagar-och-regler/foreskrifter-och-allmannarad/2023/nfs-2023-2/>

Kontaktpersoner: Lars Viklund och Olof Dunsö

Vägledning om masshantering och återvinning av avfall i anläggningsarbeten

Naturvårdsverkets handbok 2010:1 om återvinning av avfall i anläggningsarbeten innehåller vägledning kring vilken återvinning som utgör mindre än ringa risk för förorening och som därmed varken är anmälnings- eller tillståndspliktig, det vill säga U-verksamhet. Handboken publicerades 2010. Den har därefter utvärderats och en etappvis översyn av den har påbörjats. Syftet med översynen är bland annat att uppdatera handboken i de delar som inte längre är aktuella samt att ta fram mer vägledning inom detta område.

Naturvårdsverket har nu gett ut följande delar av den nya vägledningen:

1. Undersökning av avfallets innehåll och egenskaper. Delar av vägledningen kan också vara användbar för undersökning av sådana massor och material som inte utgör avfall, då massornas påverkan på människors hälsa och miljö ska bedömas.
2. Sammanställning av rättspraxis. Dokumentet innehåller en sammanställning av den rättspraxis och prejudicerande rättsfall som berör masshantering och återvinning av avfall för anläggningsändamål.
3. Stöd vid bedömning hur avfallsdefinitionen kan tillämpas för massor som uppkommer t.ex. i samband med exploatering. Denna vägledning kommer kompletteras med stöd för tolkning av fler centrala begrepp (vilken remitterades våren 2021) inom området samt vägledning om gällande lagstiftning.

Utöver dessa delar arbetar Naturvårdsverket med en vägledning innehållandes stöd om vad en riskbedömning bör innehålla för att det ska gå att ta ställning till om återvinningen av avfallet är att betrakta som lämplig och säker. Då också prövningsnivån bestäms av föroreningensrisken att återvinna icke-farligt avfall enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) ingår det också att i detta dokument förtydliga under vilka förutsättningar en verksamhet omfattas av anmälnings- respektive tillståndsplikt.

Länkar till mer information:

[Masshantering och användning av massor i anläggningsarbete \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Kristina Widenberg

Vägledning om producentansvar för förpackningar

Förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar trädde i kraft den 1 januari 2023. De nya reglerna ska underlätta för hushåll och verksamheter att sortera sitt förpackningsavfall. En enklare insamling och sortering ska bidra till att producenter kan återvinna mer avfall, att hanteringen av avfall blir mer

resurseffektiv och att behoven av nya råvaror minskar vilket ger minskade koldioxidutsläpp. Förordningen innebär att kommuner och producenter får nya roller.

Vägledningen uppdateras löpande på vår webbplats för att vara aktuell kring de olika förändringarna.

Länk till vägledningen:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-forpackningar2/>

Kontaktpersoner: Magdalena Salomonsson och Nina Avdagic Lam

Vägledning om åtgärder för att minimera utsläpp av mikroplast från tillverkning och hantering av plast

I redovisning av regeringsuppdrag om källor till mikroplaster och förslag på åtgärder (NV-rapport 6772, juni 2017) föreslogs som åtgärd att en vägledning skulle tas fram. Detta i syfte att medvetandegöra prövningsmyndigheter, tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare om materialförlustproblematiken och ge exempel på lämpliga åtgärder. Det framfördes även att vägledningen bör utvecklas allteftersom ny kunskap om mikroplast kommer fram. Vägledningen kommer att kompletteras med fler branscher framöver.

Länk till vägledningen:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/plast-och-mikroplast/atgarder-for-att-minimera-utslapp-av-mikroplast/>

Kontaktperson: Sven Bomark

Vägledning om engångsplast

Naturvårdsverket har tagit fram vägledning i form av frågor och svar kring reglerna i engångsplast. Vägledningen uppdateras kontinuerligt och kommer att fortgå under närmaste åren allteftersom de nya reglerna träder i kraft.

Länk till vägledning: [Nya krav för engångsplast \(naturvardsverket.se\)](#)

[Vägledning för kravet om att erbjuda återanvändbara muggar och lådor:](#)

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/plast/erbjuda-servering-i-ateranvandbara-muggar-och-matlador/>.

Kontaktperson: Jeanette Lyckman

Vägledning av transport av begagnade fordon mellan länder

Naturvårdsverket har utvecklat vägledningen om gränsöverskridande transporter av begagnade fordon och tagit fram ny vägledning gällande veteranfordon och historiska fordon.

Länk till vägledningarna:

[Transport av begagnade varor mellan länder \(naturvardsverket.se\) Fordon](#)

[Transport av begagnade varor mellan länder \(naturvardsverket.se\) Veteranfordon](#)

Kontaktperson: Margareta Eriksson

Uppdaterad vägledning om 29 kap. Miljöprövningsförordningen

Vägledningen om 29 kap miljöprövningsförordningen uppdaterades i juni 2023, bl. a. utifrån ändringarna som började gälla från 1 jan 2023.

[Vägledning till MPF 29 kap. Avfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktperson: Jenny Håkansson

Utvärdering av nationell avfallsplan och avfallsförebyggande programmet

Enligt 9 kap. 11 § i avfallsförordningen har Naturvårdsverket ansvar för att se till att det finns en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall som uppfyller kraven i artiklarna 28 och 30 i direktiv 2008/98/EG (avfallsdirektivet). Vart sjätte år ska den nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet utvärderas och revideras vid behov.

Den nuvarande nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet Att göra mer med mindre gäller mellan 2018–2023 och det har gått sex år sedan föregående plan och program utvärderades. Med anledning av detta gav Naturvårdsverket, hösten 2022, IVL Svenska Miljöinstitutet i uppdrag att utföra en utvärdering i syfte att identifiera vilka effekter nuvarande plan och program bidragit till. För att bedöma detta har samtliga kommunala avfallsplaner undersökts. 30 intervjuer med berörda aktörer har genomförts och statistik som presenteras i senaste avfallsplanen har följts upp.

Utvärderingen visar att planen och programmet inte har haft någon större betydelse för aktörernas arbete för en mer resurseffektiv avfallshantering. Dock nämner majoriteten av intervjuade aktörer att planen är en bra handbok kring hur avfallshanteringen fungerar i Sverige. Kommunerna har ofta med de prioriterade områdena som nämns i planen i sina kommunala avfallsplaner. Många privata

aktörer anger att den nationella avfallsplanen används som ett medel för att visa för företagsledning och politiker vilka prioriterade områden som är aktuella att arbeta med. Utvärderingen visar att kännedomen om den nationella avfallsplanen är större än det avfallsförebyggande programmet.

Ta del av utvärderingen *Möjligheter och utmaningar med avfallsplan och avfallsförebyggande program. En utvärdering av den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet – Att göra mer med mindre.*

Resultatet kommer att användas som underlag vid framtagandet av en ny nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program. Ny plan och program kommer att tas fram under 2023–2024.

Kontaktpersoner: Christina Jonsson, Rebecca Ugglå och Yvonne Augustsson

Vägledning om separat insamling av bioavfall

Senast den 1 januari 2024 ska bioavfall från hushåll och verksamheter sorteras ut och samlas in separat. Bioavfall omfattar både biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall (matavfall) och trädgårds- eller parkavfall. Naturvårdsverket har publicerat vägledning om de nya reglerna på webben: [Krav på separat insamling av bioavfall \(naturvardsverket.se\)](#).

Kontaktpersoner: Milla Sundström och Helen Sundell

Vägledning om bygg- och rivningsavfall

1 augusti 2020 började nya föreskrifter gälla innehållande bestämmelser om undantag från kraven på den som producerar bygg- och rivningsavfall i 3 kap. 10 § avfallsförordningen och om undantag från kraven i 3 kap. 12 § avfallsförordningen vad gäller utsortering av brännbart bygg- och rivningsavfall.

Under hösten 2023 görs en genomgång av den vägledning som finns idag på hemsidan med målet att innan året är slut publicera en fördjupad vägledning på om utsorteringskravet.

Kontaktpersoner: Malin Söderlund och Marcus Wisting

Vägledning om avfall och afrikansk svinpest

Naturvårdsverket vägleder om afrikansk svinpest. Längst ner på sidan finns information gällande avfallshantering och avfallsanläggningar.

[Afrikansk svinpest \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Jenny Håkansson

Vägledning om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall

Naturvårdsverket har reviderat vägledningen om kommunala avfallsplaner. De huvudsakliga förändringarna rör avsnitten om samråd och miljöbedömningar, samt utveckling av avsnittet om nedskräpning med koppling till Åtgärdsprogrammet för havsmiljön och marin nedskräpning.

Kontaktperson: Helen Sundell

ÖVRIGT

Aktuell avfallsstatistik

Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för den nationella avfallsstatistiken och flera statistikprodukter har publicerats under 2022–2023.

Avfall i Sverige 2020 som baseras på den officiella statistiken över uppkommet och behandlat avfall i Sverige.

[Fortsatt ökande avfallsmängder och minskad materialåtervinning \(naturvardsverket.se\)](#)

[Avfall i Sverige 2020 \(naturvardsverket.se\)](#)

Statistiken publiceras också på Statistikmyndigheten SCB hemsida [Avfall, uppkommet och behandlat \(scb.se\)](#)

Utifrån den nationella statistiken har mer detaljerad information sammanställts för Byggbranschen, Hushållssektorn, Energibranschen och Tjänstbranscherna. Särskilda statistikblad finns också framtagna för Kommunalt avfall och Bygg- och rivningsavfall. Både branschblad och statistikblad för referensår 2020 finns publicerade under statistik på [Avfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Senaste statistiken över uppkommen mängd livsmedelsavfall längs livsmedelskedjan.

[I Sverige slängdes det över en miljon ton livsmedel 2021 \(naturvardsverket.se\)](#)

[Livsmedelsavfall i Sverige \(naturvardsverket.se\)](#)

Sveriges återvinning av förpackningar 2021 med sammanställning av statistik över mängden förpackningar som sätts på marknaden i Sverige, samt mängden förpackningsavfall som genereras och hur detta behandlas.

[Sveriges återvinning av förpackningar – Uppföljning av producentansvar för förpackningar 2021 \(naturvardsverket.se\)](#)

[Förpackningar och förpackningsavfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Statistik för förbrukning av plastbärkassar tas fram varje år, och de senaste uppgifterna finns på webben:

[Förbrukning av plastbärkassar i Sverige \(naturvardsverket.se\)](#)

Statistiken över återvinning av däck i Sverige har fått en egen webbsida:

[Återvinning av däck i Sverige \(naturvardsverket.se\)](#)

Avfallsstatistik används även för uppföljning av flera etappmål för ökad materialåtervinning och avfallsförebyggande arbete inom miljömålssystemet. Senaste uppföljningen finns nu publicerad på [Miljömålen \(naturvardsverket.se\)](#) och etappmålen om avfall återfinns från sidan 300.

Kontaktperson: Agnes Willén

Dialog för en hållbar textil värdekedja

Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen initierade och drev det treåriga myndighetsinitiativet Dialog för en hållbar textil värdekedja med fokus på miljö och kemikalier (Textildialogen) under åren 2017–2020. Textildialogen var utpekad som en åtgärd i Sveriges Handlingsplan för Cirkulär ekonomi under 2021.

Textildialogerna genomförs i samarbete med aktörer från hela den textila värdekedjan som textil- och modeföretag, branschorganisationer, innovations- och utbildningsaktörer, forskare, frivilligorganisationer, andrahandsaktörer, avfallshanterare, återvinnare samt kommunföreträdare och andra myndigheter.

Ta del av dokumentation (presentationer och spellista) från tidigare Textildialoger här: [Dialog för en hållbar textil värdekedja \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

- Textil – Farliga kemiska ämnen i en cirkulär ekonomi (5 maj 2021)
- Textil – pågående EU initiativ (22 september 2021)
- Textil – om livslängd och livet därefter (2 december 2021)
- EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier (21 september 2022).

Den 7 november 2023 hålls nästa Textildialog på temat: **Textil – ett område i förändring.**

”Det händer mycket på textilområdet just nu. 2022 antog den europeiska kommissionen en strategi för hållbara och cirkulära textilier och under 2023 publiceras flera nya EU-initiativ med beröring på den textila värdekedjan. Den 5 juli 2023 publicerades förslag till införande av ett europeiskt producentansvar för textil. UNEP har publicerat en global handlingsplan för den textila värdekedjan och en "fashion communication playbook". I Sverige har Klimat- och näringslivsdepartementet sänt ut en promemoria för cirkulär hantering av textil och textilavfall på remiss. Under det här webbaserade mötet drar vi i trådarna för att få bättre koll på vad som händer - för den textila värdekedjan är ett område i förändring!”

Du kan anmäla dig här: [Textildialogen 2023 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Yvonne Augustsson och Rebecca Ugglå

Forskningsmedel om hållbar konsumtion

Naturvårdsverket finansierar två syntesanalyser som sammanfattar och analyserar det befintliga kunskapsläge och kunskapsbehov inom delar av hållbar konsumtion. En syntes behandlar ämnet hållbara affärsmodeller medan en annan handlar om miljö- och klimatpåverkan i och utanför Sveriges gränser från svensk produktion

och konsumtion av livsmedel. Det övergripande syftet med synteserna är att bidra till policyutveckling för att minska miljö- och klimatpåverkan från svensk konsumtion. Resultat kommer under 2023.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/forskning/miljoforskningsanslaget/pagaende-forskningssatsningar/syntesanalyser-om-hallbar-konsumtion/>

Kontaktperson: Karin Hansen.

Forskningsmedel om avloppsvatten och övergödning

Naturvårdsverket finansierar fyra syntesanalyser som sammanfattar och analyserar det befintliga kunskapsläge och kunskapsbehov inom delar av avloppsvatten. Projekten är inriktad på tre områden: Avloppsvatten som resurs, där två syntesarbeten beviljats medel. Ett syntesarbete har tilldelats medel inom området hållbara material i markbaserade avloppsanläggningar, och ett inom området övergödning i kust och hav i Bottniska viken. Resultat kommer under hösten 2024.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/forskning/miljoforskning/forskningssatsningar-samhalle/synteser-om-avloppsvatten-och-overgodning/>

Kontaktperson: Karin Hansen.

Forskningsprojekt om mikroplaster

Naturvårdsverket finansierar fem pågående forskningsprojekt som ska ge kunskap om mikroplaster och deras källor, spridningsvägar och konsekvenser.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/forskning/miljoforskningsanslaget/pagaende-forskningssatsningar/forskning-om-mikroplast/>

Kontaktperson: Neda Farahbakhshazad

Nordiskt samarbetsprogram för miljö och klimat 2019–2024

Nordiska ministerrådet har tagit fram ett nordiskt samarbetsprogram för miljö och klimat för perioden 2019–2024. Samarbetsprogrammet för miljö och klimat innehåller mål som att hejda förlusten av biologisk mångfald, att minska

plastutsläpp i haven, ett gemensamt nordiskt inspel till klimatförhandlingarna och hållbar användning av naturresurser.

Länk till mer information:

[Nordiskt samarbetsprogram för miljö och klimat 2019–2024 \(diva-portal.org\)](https://diva-portal.org)

Den nordiska arbetsgruppens arbetsgrupp för cirkulär ekonomi (NCE) uppdrag är att bidra till aktiviteter och erfarenhetsutbyte som främjar en omställning till cirkulär ekonomi i Norden.

Länk till mer information:

[Nordisk arbetsgrupp för cirkulär ekonomi \(NCE\) | Nordiskt samarbete \(norden.org\)](https://norden.org)

Kontaktperson: Christina Jonsson

RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)

RE:Source är en nationell branschöverskridande innovationsarena, en mötesplats för en mängd aktörer inom svensk industri, avfallshantering och forskning.

Regeringen har gett Vinnova, Energimyndigheten och Formas i uppdrag att satsa på strategiska innovationsområden. Där får företag, myndigheter samt universitet och högskolor ökad möjlighet att samverka inom områden som är strategiskt viktiga för Sveriges internationella konkurrenskraft, och för att skapa hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar.

Visionen för RE:Source är att Sverige ska bli världsledande på att minimera och nyttiggöra avfall.

Se hemsidan och anmäl er till nyhetsbrev:

[Hem - RE:Source \(resource-sip.se\)](https://resource-sip.se)

Nyhetsbrevet Hållbart

Hållbart är ett nyhetsbrev med aktuella reportage, information och statistik om cirkulära flöden och avfallsförebyggande åtgärder. Nyhetsbrevet kommer ut fyra gånger per år. Du som vill få Hållbart direkt till din e-postadress kan bli prenumerant kostnadsfritt. [Här](#) kan du anmäla dig för en prenumeration.

Kontaktperson: Kristina von Rein

